

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет суспільно-гуманітарних наук
Кафедра історії України
Кафедра всесвітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«   » 2023

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО, АРХІВОЗНАВСТВО, МУЗЕЄЗНАВСТВО**

для студентів

спеціальності 032 Історія та археологія
рівня вищої освіти першого (бакалаврського)
освітньої програми 032.00.02 Історія та археологія

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Протокол № 27/4/23
Жилищ
(підпис) (прізвище, ініціали)

«   » 2023 р.

Розробники: Гедьо Анна Володимирівна, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, Горпинченко Інна Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії, Гуменюк Олена Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України

Викладачі: Гедьо Анна Володимирівна, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, Горпинченко Інна Володимирівна кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії.

Робочу програму розглянуто і затверджено на спільному засіданні кафедри історії України та кафедри всесвітньої історії

Протокол від 28 серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри А.В. Гедьо

Завідувач кафедри І.В. Срібняк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 032.00.02 Історія та археологія

28.08. 2023 р.

Гарант освітньої програми Г.В. Саган

Робочу програму перевірено

28.08. 2023 р.

Заступник декана В.М. Завадський

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>Найменування показників</i>	Характеристика дисципліни за формами навчання
	<i>денна</i>
ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО, АРХІВОЗНАВСТВО, МУЗЕСЗНАВСТВО	
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Мова викладання, навчання, оцінювання	<i>українська</i>
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>4/120</i>
Курс	<i>2</i>
Семестр	<i>3,4</i>
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>4</i>
Обсяг кредитів	<i>4</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>120</i>
Аудиторні	<i>42</i>
Модульний контроль	<i>8</i>
Семестровий контроль	<i>30</i>
Самостійна робота	<i>40</i>
Форма семестрового контролю	<i>екзамен</i>

2. ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК-4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК-4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

СК-5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т.п.).

СК-6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

СК-7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

СК-9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК-12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормам.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН-3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН-4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

ПРН-5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН-9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1							
Тема 1. Предмет і завдання джерелознавства	4	2					2
Тема 2. Класифікація історичних джерел	8	2	2				4
Тема 3. Наукова критика історичних джерел	8	2	2	2			2
Тема 4. Судово-слідча документація 20-50-х років ХХ ст.	4		2				2
Модульний контроль	2						
Разом	26	6	6	2			10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2							
Тема 5. Вступ до теорії джерелознавства із всесвітньої історії.	6	4					2
Тема 6. Загальні питання методики історичного дослідження	6	4					2
Тема 7. Законодавчі акти як історичне джерело.	4		2				2
Тема 8. Періодична преса як історичне джерело	5			2			3
Тема 9. Твори художньої літератури в якості історичних джерел	5			2			3
Модульний контроль	2						
Разом	28	8	2	4			12
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3							
Тема 8. Архівна система та система архівних установ	6	2					4
Тема 9. НАФ України: склад, структура, правові засади	4		2				2
Тема 10. Довідковий апарат до документів НАФ	10	2	2	2			4
Модульний контроль	2						
Разом	22	4	4	2			10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Тема 11. Теорія і практика музейної справи. Музей як соціокультурний інститут. Музей як науково-дослідний заклад	6	2					4
Тема 12. Музейна справа в незалежній Україні.	6		2				4
Модульний контроль	2						
Разом	14	2	2				8
Семестровий контроль	30						
Усього	120	20	14	8			40

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекції

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Лекція 1.

Предмет і завдання джерелознавства

1. Об'єкт і предмет вивчення джерелознавства.
2. Поняття історичного джерела та історичного факту.
3. Зміст і завдання джерелознавства історії України.
4. Методика пошуку, опрацювання та використання історичних джерел

Основні поняття: історичне джерело, історичний факт, класифікація історичних джерел, аналітична та синтетична критика історичних джерел.

Предмет і завдання джерелознавства

5. Об'єкт і предмет вивчення джерелознавства.
6. Поняття історичного джерела та історичного факту.
7. Зміст і завдання джерелознавства історії України.
8. Методика пошуку, опрацювання та використання історичних джерел

Основні поняття: історичне джерело, історичний факт, класифікація історичних джерел, аналітична та синтетична критика історичних джерел.

Лекція 2

Класифікація історичних джерел

1. Типи та види історичних джерел.
2. Класифікація писемних джерел з історії України:
  - законодавчі акти;
  - актові матеріали;
  - матеріали діловодства;
  - статистичні матеріали;
  - документи політичних партій та організацій;
  - періодичні видання;
  - матеріали особового походження

Основні поняття: джерело, тип джерела, закони, міжнародні договори та угоди, статuti міжурядових організацій, спогади, мемуари, щоденники, листи, автобіографії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Лекція 1, 2 (4 год.)

Вступ до теорії джерелознавства із всесвітньої історії.

1. Історичні джерела та їх роль в історичній науці.
2. Класифікація історичних джерел.
3. Джерелознавство як спеціальна галузь наукових історичних знань.
4. Зародження та основні етапи розвитку джерелознавства. Джерелознавча література.
5. Деякі особливості джерелознавства нової та новітньої історії.

Лекція 3, 4 (4 год.)

Загальні питання методики історичного дослідження

1. Вибір теми та евристичні процеси.
2. Дослідження літератури та визначення проблематики.
3. Зібрання фактичного матеріалу і його аналіз (історична критика).
4. Синтетичні процеси.

ЛЕКЦІЇ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Лекція 1

Національний архівний фонд України: склад, структура та правові засади

1. Історія формування поняття про сукупний архівний фонд держави.
2. Правові засади існування НАФ.
3. Склад і класифікація документів НАФ України.
4. Класифікація архівних документів.

Основні поняття: НАФ України; архівний документ, документ НАФ, унікальні документальні пам'ятки; особливо цінні документи, фонд, колекція, справа.

Лекція 2

Довідковий апарат до архівних документів

1. Довідковий апарат як комплекс взаємопов'язаних архівних довідників. Ознаки довідкового апарату.
2. Типо-видова структура довідкового апарату архівів. Типи архівних довідників.
3. Міжархівні, міжфондові та внутріархівні довідники.

Основні поняття: довідковий апарат, архівний каталог, архівний опис, путівник, анований реєстр описів, архівний каталог.

ЛЕКЦІЇ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Лекція 1.

Теорія і практика музейної справи. Музей як соціокультурний інститут. Музей як науково-дослідний заклад.

1. Поняття "музей". Музейний предмет та його властивості.
2. Класифікація музеїв: історичні, художні, науково-дослідні, науково-просвітницькі, музеї колекційного типу і музеї ансамблевого типу, музеї-заповідники та ін.
3. Державна музейна мережа та її сучасний стан.
4. Організація науково-дослідницької роботи в музеї.

Основні поняття теми: музей, музейництво, музеєзнавство, музейний предмет.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Усього	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2		Змістовний модуль 3		Змістовний модуль 4	
			кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	2	2	1	1
2.	Відвідування семінарських занять	1	3	3	1	1	2	2	1	1
3.	Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	1	1	-	-
4.	Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	5	25	3	15	2	10
5.	Робота на практичних заняттях	10	1	10	2	20	1	10	-	-
6.	Робота на семінарських заняттях	10	3	30	1	10	2	20	1	10
7.	Індивідуальне завдання	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
9.	Разом			92		87		75		47
Максимальна кількість балів: 286										
Розрахунок коефіцієнта: $60:286 = 0,209$										

5.1. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1.			
1.	Предмет і завдання джерелознавства	4	5
2.	Класифікація історичних джерел	2	5
3.	Наукова критика історичних джерел	2	5
4.	Судово-слідча документація 20-50-х років ХХ ст.	2	5
	Разом за змістовий модуль 1	10	20
Змістовий модуль 2.			
1	Теорія та методика джерелознавства із всесвітньої історії.	2	5
2	Статистичні джерела	2	5
3	Усна історія як історичне джерело	2	5
4	Фото- фоно- кінодокументи як історичні джерела.	3	5
5	Мемуарна та епістолярна література література	3	5
	Разом за змістовий модуль 2	12	25
Змістовий модуль 3.			
1.	Архівна система та система архівних установ	2	5
2.	НАФ України: склад, структура, правові засади	4	5
3.	Довідковий апарат до документів НАФ	4	5
	Разом за змістовий модуль 3	10	15
Змістовий модуль 4.			
1.	Теорія і практика музейної справи. Музей як соціокультурний інститут. Музей як науково-дослідний заклад	4	5
2.	Музейна справа в незалежній Україні.	4	5
	Разом за змістовий модуль 4	8	10

Критерії оцінювання – кожна робота оцінюється у 5 балів.

№з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Глибина і повнота розкриття завдань	2 бали
2	Повнота використання рекомендованої літератури	1 бали
3	Обґрунтування висновків	0,5 бали
4	Грамотність, стиль викладу, оформлення роботи	1 бал
5	Обсяг виконаної роботи	0,5 бали

5.1. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у *письмовій* формі. Студенти отримують три теоретичних питання з тем поточного модуля для відповіді. Максимальна кількість балів за кожну роботу дорівнює 25 балам.

Критерії оцінювання МКР:

№	Опис критерію	Максимальна кількість балів
1	Робота виконана на рівні самостійного творчого мислення на основі ґрунтовного знання проблеми, що висвітлюється, основних понять та категорій, розуміння закономірностей історичного процесу, грамотне, логічно-послідовне викладення історичного матеріалу, вміння пов'язувати його з сучасністю, робити узагальнення та висновки.	20-25
2	Робота виконана на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей історичного процесу. Допускаються окремі незначні помилки та неточності у висвітленні неосновних аспектів проблеми.	15-19
3	Робота виконана на рівні репродуктивного мислення. Допускаються недостатньо вірні формулювання, окремі незначні помилки у висвітленні основних аспектів проблеми, незнання студентом другорядних понять і категорій.	10-14
4	Робота виконана зі значними помилками, що мають принципове значення в оцінці подій і фактів. Незнання історіографії. Неспроможність студента аналізувати історичний матеріал, робити узагальнення та висновки. пов'язувати історичні події з сучасністю, невірна відповідь на питання. Невиконання роботи.	0-9
Разом		25 балів

5.2. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Формою семестрового контролю є екзамен.

5.3. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Об'єкт історичного джерелознавства.
2. Предмет історичного джерелознавства
3. Методологічні засади, функції та завдання джерелознавства.
4. Поняття про джерельну інформацію та джерельну базу історичних досліджень
5. Класифікація історичних джерел.
6. Структура історичного джерелознавства.
7. Поняття про методiku історичного джерелознавства. Мета, завдання, основні етапи наукової критики джерел.
8. Виявлення історичних джерел (джерелознавча евристика).
9. Аналітична стадія джерелознавчої критики:
10. Синтетична стадія роботи з джерелами.
11. Зміст і завдання джерелознавства історії України.
12. Давньоруське літописання.
13. Законодавчі акти XI-XII ст. як джерело з історії України.
14. Законодавчі джерела з історії України литовського та польського походження.
15. Актові та діловодні джерела з історії середньовічної України.
16. Законодавчі акти і пам'ятки правової думки Гетьманщини.
17. Законодавчі акти Російської та Австрійської імперій як джерело з історії України XVIII – поч. XX ст.

18. Діловодство російських та австрійських органів влади та управління як джерело з історії України XVIII – поч. XX ст.
19. Діловодство приватних господарств і капіталістичних підприємств як джерело з історії України II пол. XIX – поч. XX ст.
20. Описово-статистичні джерела з історії України II пол. XVII ст. – XVIII ст.
21. Описово-статистичні джерела з історії України XIX поч. XX ст.
22. Статистичні матеріали II пол. XIX – поч. XX ст. як джерело з історії України.
23. Періодична преса України поч. XX ст.
24. Джерела особистого походження з історії України XVIII – поч. XX ст.
25. Законодавчі акти як джерела з історії України 1917-1920 рр.
26. Особливості джерел з історії УРСР та СРСР XX ст.
27. Об'єкт і предмет вивчення архівознавства.
28. Основні поняття архівознавства. Зв'язок архівознавства з іншими дисциплінами.
29. Методологічні засади та методи архівознавства.
30. Закон України “Про Національний архівний фонд та архівні установи”.
31. Поняття про “архівну систему”, її різновиди.
32. Система архівних установ сучасної України.
33. Правові засади існування НАФ.
34. Склад і класифікація документів НАФ України.
35. Архівна україніка. Український комплекс. Актуальні проблеми.
36. Архівна україніка. Зарубіжний комплекс. Актуальні проблеми.
37. Українські архівні центри за кордоном. Україніка в закордонних архівосховищах.
38. Поняття про організацію документів НАФ та її ознаки. Організація документів НАФ на рівні системи архівних установ.
39. Організація документів НАФ на рівні архіву.
40. Організація документів НАФ на рівні архівного фонду та справи.
41. Формування НАФ. Експертиза цінності документів.
42. Комплектування державного архіву.
43. Поняття про архівне описування.
44. Принципи та методи описування.
45. Види описування.
46. Поняття про облік архівних документів, його принципи та вимоги до нього.
47. Облікові документи архіву.
48. Централізований державний облік документів НАФ.
49. Поняття про довідковий апарат архівів, його ознаки.
50. Структура довідкового апарату архівів.
51. Різновиди архівних довідників.
52. Напрями та форми науково-дослідницької роботи архівів.
53. Завдання, зміст і форми методичної роботи архівних установ.
54. Потреби в архівній інформації та групи її споживачів.
55. Напрями та форми використання архівної інформації.
56. Поняття про матеріальну основу архівних документів.
57. Технології зберігання архівних документів.
58. Забезпечення фізико-хімічної збереженості документів.
59. Експертиза цінності документів: завдання, принципи, критерії. Діяльність експертних комісій.

60. Статус та структура архівів. Державний архів. Планування, звітність та економічна діяльність архівів.
61. Джерелознавчий аналіз законодавчих актів. Принципи державного устрою і права громадян за Конституціями Франції 1791, 1793, 1795 рр.
62. Дипломатичні документи Вестфальського конгресу.
63. Мемуари Уїнстона Черчилля як джерело з історії Другої світової війни.
64. Визначення преси і її значення як історичного джерела. Українсько-російські відносини поч. ХХІ ст. на шпальтах російської і української преси.
65. Публіцистична література при вивченні проблем всесвітньої історії та її джерелознавчий аналіз. Памфлет Т. Пейна «Права людини».
66. Поясніть, чи існує кінематографічне бачення історії? Фільми Чарлі Чапліна як історичне джерело з історії повсякдення.
67. Структура судово-слідчих матеріалів та їх значення при вивченні всесвітньої історії. Внутрішньополітичне життя нацистської Німеччини за матеріалами Лейпцігського процесу 1933 року.
68. Особливості джерелознавчого аналізу художньої літератури. «Людська комедія» Оноре де Бальзака як джерело з історії Франції першої половини ХІХ століття.
69. Склад документації політичних партій та громадських організацій, система її збереження. Матеріали і документи торійської партії в Англії кінця ХVІІ поч. ХVІІІ ст.
70. Критичний аналіз епістолярних джерел. Листування Й. Сталіна, У. Черчилля, Т. Рузвельта як джерело з історії антигітлерівської коаліції в роки Другої світової війни.
71. Поясніть тезу істориків-позитивістів Ш. Ланглуа та Ш. Сеньобоса – «Історія пишеться за джерелами».
72. Поясніть тезу німецького історика ХІХ ст. Леопольда фон Ранке, що в історичній науці потрібно показати все, як відбувалось насправді.
73. Поясніть тезу російського історика О. Лаппо-Данилевського «джерела – реалізований продукт людської психіки».
74. Роль епістолярних матеріалів у вивченні проблем всесвітньої історії.
75. Матеріали Нюрнберзького судового процесу як джерело з історії внутрішньої та зовнішньої політики Німеччини.
76. Проаналізуйте етапи розвитку періодичної преси у світі. Поясніть тезу англійця У. Бергхофа: преса – четверта влада.
77. Класифікація, порядок архівного збереження і використання фото- фоно - кінодокументів.
78. Історична критика фото фоно кінодокументів.
79. Становлення усної історії як окремої гілки історичної науки. Зарубіжні та українські центри усної історії.

80. Відображення подій першої Світової війни Е. М. Ремарка, Г. Фаллади, Е. Хемінгуея, Я. Гашека.

5.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82–89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75–81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69–74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60–68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань(умінь)
FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання

6. НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4	
	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10	Т.11
Теми											
Лекції (теми, бали)	Л.1 (1 б.)	Л.2 (1 б.)	Л.3 (1 б.)		Л.4-7 (4 б.)		Л.8 (1 б.)		Л.9 (1 б.)	Л.10 (1 б.)	
Семінарські заняття (теми, бали)		С.1 (11 б.)	С.2 (11 б.)	С.3 (11 б.)		С.4 (11 б.)		С.5 (11б.)	С.6 (11 б.)		С.7 (11 б.)
Практичні заняття (теми, бали)			ПР.1 (11 б.)			ПР.2- 3 (22 б.)			ПР.4 (11 б.)		
Самостійна робота (теми, бали)	СР до Т.1 (5 б.)	СР до Т.2 (5 б.)	СР до Т.3 (5 б.)	СР до Т.4 (5 б.)	СР до Т.5 (5 б.)	СР до Т.6 (5 б.)	СР до Т.7 (5 б.)	СР до Т.8 (5 б.)	СР до Т.9 (5 б.)	СР до Т.10 (5 б.)	СР до Т.11 (5 б.)
Модульний контроль (бали)	МКР 1 (25 б)				МКР 2 (25 б)		МКР 3 (25 б)			МКР 4 (25 б)	
Підсумковий Контроль	Екзамен (40 б.)										

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Джерелознавство історії України

Навчальна література

1. Богдашина О.М. Джерелознавство історії України: Теорія, методика, історія: Навч.-метод. посібник. Харків, 2005.
2. Воронов В.І. Джерелознавство історії України. Дніпропетровськ, 2003.
3. Джерелознавство історії України: Довідник: Навч. посібник. Київ, 1998.
4. Історичне джерелознавство: Підручник / За ред. Я.С. Калакури. Київ, 2002.
5. Історичне джерелознавство: Підручник / За ред. Я.С. Калакури. Київ, 2017.
6. Кулешов С. Документальні джерела наукової інформації. Київ, 1995.
7. Макарчук С. Історичні неписемні джерела. Львів, 2002.
8. Макарчук С. Писемні джерела історії України: Курс лекцій. Львів, 1999.
9. Підгасцький В.В. Основи теорії та методології джерелознавства з історії України ХХ ст. Дніпропетровськ, 2001
10. Яковенко Н. М. Вступ до історії. Розділ 8. Київ: Критика, 2007.

Видання джерел

11. Багатопартійна українська держава на початку ХХ ст.: Програмні документи перших українських політичних партій. Київ, 1992.
12. Галицько-Волинський літопис. Львів, 1994.
13. Гійом Левасер де Боплан. Опис України. Київ, 1990.
14. Грушевський М. Спомини. Київ. 1988. № 9–12.
15. Грушевський М. Щоденник (1888–1894). Київ, 1997.
16. Ділова документація Гетьманщини. ХVІІІ ст.: зб. док. Київ, 1993.
17. Документи Богдана Хмельницького. 1648–1657. Київ, 1961.
18. Конституція України. Київ, 1996.
19. Мемуари до історії Південної Русі. Вип. I (ХVІ ст.). Дніпропетровськ, 2005.
20. Описи Харківського намісництва кінця ХVІІІ ст.: зб. документів і матеріалів. Київ, 1991.
21. Права, за якими судиться малоросійський народ. 1743. Київ, 1991.
22. Січинський В. Чужинці про Україну. Київ, 1992.
23. Скоропадський П. Спогади. Київ, 1995.
24. Українська Центральна Рада: Документи і матеріали: у 2-х т. Київ, 1996. Універсали Богдана Хмельницького. Київ, 1998.
25. Універсали Івана Мазепи, 1687–1709 / упоряд. І. Бутич; редкол.: П. Сохань та ін. Київ; Львів, 2002.

Інформаційні ресурси в Інтернет

26. Історія України IX–XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. URL: <http://litopys.org.ua/>
27. Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, НАН України. URL: <http://archeos.org.ua/>
28. Читиво. Електронна бібліотека. URL: <http://chtyvo.org.ua>
29. Публікації на сайті Укрдержархіву. URL: <http://www.archives.gov.ua/Publicat>
30. Інститут історії НАН України. URL: <http://www.history.org.ua/index.php?litera&id=2073>
31. Періодичні видання на сайті Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ist/2009_22/023.htm
32. Електронна бібліотека Diasporiana. URL: <http://diasporiana.org.ua/>

Архівознавство

Навчальна література

1. Архівознавство: підручник / за ред. Я.С. Калакури та І.Б. Матяш. Київ, 2002.
2. Архівознавство: підручник / за ред. Я.С. Калакури та І.Б. Матяш. Київ, 2010.
3. Хрестоматія з архівознавства: навч. посіб. / упоряд. Г.В. Боряк. Київ, 2003.
4. Нариси історії архівної справи в Україні: навч. посіб. / за ред. І.Б. Матяш, К.І. Клімової. Київ, 2002.
5. Сельченкова С.В. Експертиза цінності управлінських документів: історія, теорія, методика: науково-методичний посібник / С.В. Сельченкова, К.Т. Селіверстова. К.; Рівне, 2011.

Довідники

1. Архівістика: Термінологічний словник / автори-упоряд. К.Є. Новохатська, І.Н. Войцехівська, І.Б. Матяш та ін. Київ, 1998.
2. Архівні установи України: довідник. Т.1: Державні архіви. 2-ге вид., доп. Київ, Держкомархів України, УНДІАСД, 2005.
3. Архіви України: путівник. Держкомархів України, УНДІАСД / за аг.ред. І. Матяш. Київ, Горобець, 2007.
4. Зарубіжна архівна україніка: Матеріали до бібліографії довідників, оглядів фондів, колекцій, зібрань. Режим доступу: <http://www.scarch.kiev.ua/Archives/Bibliogr/Bibliogr-2.ua.html#ForArchUkr> (2001).
5. Центральний державний архів громадських об'єднань України: путівник / автори-упоряд. Б. Іваненко, О. Бажан, А. Кентій, Н. Маковська. Київ, 2001.
6. Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України: путівник / автори-упоряд. Ю. Кулініч, С. Куш, М. Ходоровський. Київ, 2003. Вип.1.; Київ, 2004. Вип.2.
7. Центральний державний науково-технічний архів України: путівник / автори-упоряд. М. Балишев, О. Балишева, О. Барикіна, О. Дождьева. Харків, 2007.

Закони України та державні стандарти

1. Основні правила роботи державних архівів України / Держкомархів України. Київ, 2004.

2. Положення про організацію роботи архівів: Наказ Міністерства юстиції України від 27 травня 2015 № 797/5 «Про затвердження Положення про організацію роботи архівів». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0624-15>.

3. Положення про умови зберігання документів Національного архівного фонду: Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Положення про умови зберігання документів Національного архівного фонду» від 02 березня 2015 року № 296/5. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0250-15>.

4. Порядок користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам: затв. наказом Міністерства юстиції України від 19.11.2013 № 2438/5 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1983-13>.

5. Правила роботи архівних установ України / М-во юстиції України, Держ. архів. служба України, УНДІАСД; упоряд.: Л. А. Кисельова та ін.; за заг. ред. Н. М. Хрислової. Київ, 2013. 243 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0584-13>

6. Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років: Закон України від 09 квітня 2015 р. № 316-19 *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 26. Ст. 218.

7. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24.12.1993 № 3814-XII [із змінами]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>

Джерелознавство всесвітньої історії

1. Історичне джерелознавство /Підручник для студентів історичних спеціальностей. Під ред. Калакури Я.С., Війцехівської І.Н., Корольова Б.І., Павленко С.Ф., Палієнко М.Г. Київ, 2002.

2. Документальні матеріали зі всесвітньої історії: Практикум для студентів. Ніжин, 2000.

3. Калакура Я. С. Класифікація джерел всесвітньої історії як дослідницький метод. Режим доступу:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Kalakura_Yaroslav/Klasyfikatsiia_dzherel_iz_vsesvitnoi_istorii_iak_do_slidnytskyi_metod.pdf?

4. Бальзак О. Людська комедія. Твори в 10-ти т. К.: Дніпро, 1989-1991.

5. Бондаренко Г. В. Спеціальні історичні дисципліни / Г. В. Бондаренко. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 424 с.

6. Від кременя до кремнію. Історія засобів масової інформації. Львів, 1987.

7. Віднянський С. В. Стан, проблеми та перспективи досліджень із всесвітньої історії в Україні // Укр. істор. журн. 2010. № 5. С. 166–179.

8. Ганжуров Ю.С. Типізація та індивідуалізація історичних джерел новітнього часу: начерки до проблеми // Архіви України. 2001. № 4-5. С. 56 – 61.

9. Голод 1921 – 1923 р. і українська преса в Канаді / Упор. і ред. Р. Сербин. –Торонто: Українсько-Канадський Дослідно-Документальний центр, 1995.

10. Горпинченко І. В. Джерелознавчий аспект історіографії православної церкви в Україні другої половини XIX століття // Часопис української історії. 2010. Вип. 17. С. 82-86.

11. Дзеркало тижня. Міжнародна суспільно-політична щоденна газета. 1995-2006 рр.

12. Дюпон-Мельниченко Жан-Бернар, Ададуrow Вадим. Французька історіографія ХХ століття. Львів, 2001.
13. Затонський Д. Ернест Хемінгуей – письменник і людина // Ернест Хемінгуей. Твори в 4-х т. К., 1979.
14. Затонський Д. Перечитуючи Ремарка // Ремарк Е. М. Твори в 2-х томах. К., 1986.
15. Зашкільняк Л. Методологія історії: від найдавніших часів до сучасності. Львів, 1999.
16. Історичні джерела та їх використання. Київ, 1964. Вип. 1.
17. Калакура Я. Зарубіжний світ у вимірі новітньої української історіографії // Україна, Європа і світ: Міжнародн. збірн. наукових праць. Вип. 11. Тернопіль, 2013. С. 207–219.
18. Каррі Девід. Конституція США. К., 1993.
19. Крип'якевич І. П. Нарис методики історичних досліджень / І. П. Крип'якевич // УІЖ. 1967. №2. С. 102–104.
20. Мелешенко О., Черняков Б. Чотири століття британської журналістики. Наукові записки Інституту журналістики. Т. 9 (жовтень-грудень). К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2002. С. 191–228.
21. Новітня історія країн Європи та Америки: Зб. матер. для самост. роб. студ. / Укл. Л.М. Мицик. Ніжин, 2003.
22. Панасюк К. Художня література як джерело вивчення гуманітарного досвіду Першої світової війни. Перша світова війна у військово-історичному вимірі (до 100- річчя події). Львів, 2014. С. 30–32.
23. Пейн Т. Права людини / Т. Пейн. Львів: Літопис, 2000. 283 с.
24. Рікер Поль. Історія та істина. К., 2001.
25. Срібняк І. Історія журналістики: виникнення та розвиток новинних мас-медіа в країнах Європи, Азії та Північної Америки (XVII–XX ст.): підручник. К., 2018.
26. Сучасність. Часопис. 1995-2006 рр.
27. Таран Л.В. Провідні тенденції світової історіографії в ХХ ст. та проблеми кризи сучасної української історичної науки // Укр. іст. журнал. 1998. №5 та Укр. іст. журнал. 1999. № 1.
28. Тимошик М. Історія видавничої справи : підручник. К. : Наша культура і наука, 2003. 496 с.
29. Топольський Єжи. Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці історичної нарації. Київ, 2012. 400 с.
30. Урядовий кур'єр. Газета. 1995-2006 рр.
31. Фаренік С.А. Логіка і методологія наукового дослідження. К., 2000.
32. Федченко П.М. Преса та її попередники. К., 1969.
33. Хрестоматія з історії Нового часу країн Європи і Америки: У 2 кн. Кн.2. Міжнародні відносини в 1648-1918 рр.. / Уклад. Д.В. Кузнецов. Благовещеньк: Изд-во БДПУ, 2010. 336.
34. Introduction to the Study of History by Langlois and Seignobos. 2009.
35. Grele R. J. Envelops of Sound: The Arts of Oral History, Chicago 1991.
36. Toulmin S. The Uses of Argument. Cambridge University Press. Cambridge. 1976.

37. Tosh John. The Pursuit of History: Aims, Methods and New Directions in the Study of Modern History. Longman, 2015.

Музеєзнавство

38. Белікова М., Зайцева В. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя: ЛПДС, 2015. 179 с.
39. Екскурсознавство і музеєзнавство : навч. посібн. / В. Бабарицька, А. Короткова, О. Малиновська. Київ: Альтерпрес, 2007
40. Вайдахер Ф. Загальна музеологія / Переклад з німецької Х. Назаркевич, О. Лянг, В. Лозинського. Львів: Літопис, 2005.
41. Норріс Л., Тісдейл Р. Креативність у музейній практиці / пер. з англ. А. Коструби, Г. Кузьо, О. Омельчук, Є. Червоного. Київ : Чередниченко А. М., 2017. 192 с.